

Hasnyálmirigy tumor célzott kezelésére alkalmas daunomicin-peptid konjugátumok

Dókus Endre Levente*¹, Lajkó Eszter², Takács Angéla², Szász Zsófia², Kalabay Márton², Láng Orsolya², Mező Diána², Köhidai László², Ivan Randelovic³, Tóvári József³, Mező Gábor¹

¹MTA-ELTE Peptidkémiai Kutatócsoport

²SE Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet

³Országos Onkológiai Intézet, Kísérletes Farmakológiai Osztály

A hasnyálmirigy rák

PDAC (Pancreatic Ductal Adenocarcinoma)

- Viszonylag kis esetszámmal fordul elő más ráktípusokhoz képest.
- Gyógyítása jelenleg nem megoldott.
- A betegek 80%-a meghal az első évben és az 5 éves túlélés 5%-os.

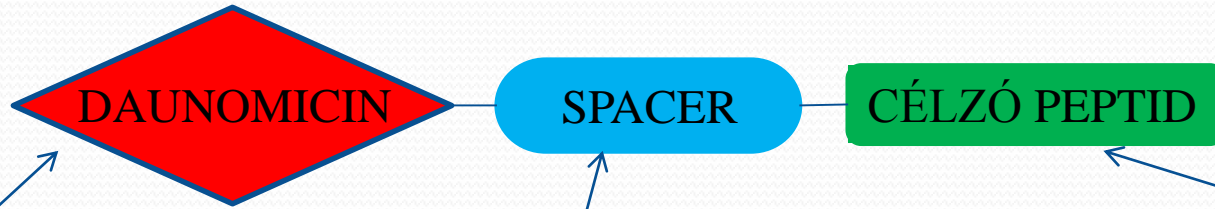
Stratégia: *PDAC sejteken szelektíven előforduló sejtfelszíni receptorok/fehérjék célzása*

CÉLZÓ KONJUGÁTUM INTERNALIZÁCIÓJA

- *A szakirodalomból ismert irányító peptidek felhasználásával azok daunomicin-konjugátumait állítjuk elő.*
- *Vizsgáljuk citotoxicitásukat és szelektivitásukat hasnyálmirigy tumorsejteken (PANC-1) és további tumorsejt típusokon.*

A KONUGÁTUMOK FELÉPÍTÉSE

Daunomicin: interkaláció a két DNS szál között

GFLG: katepszin B -labilis spacer*

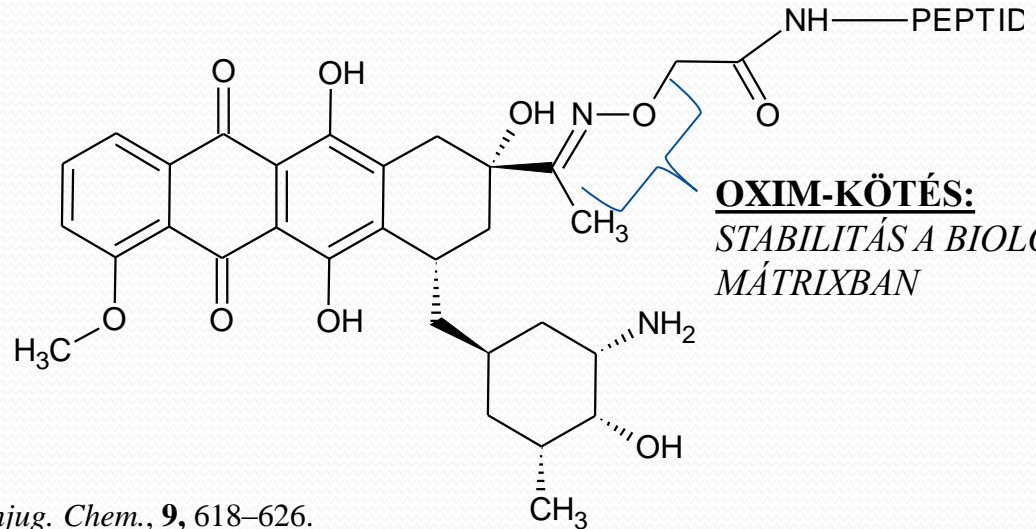
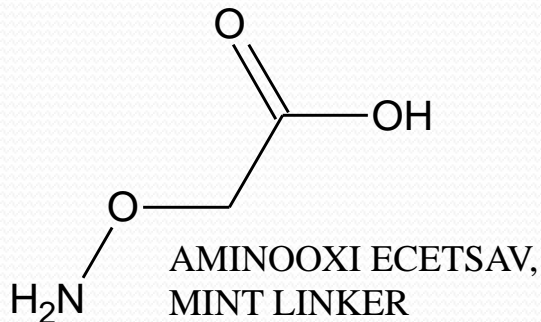
Célzó peptid:

- I. Neurotenzin szekvencia
- II. Plektin célzása
- III. Fág-bemutatós technikával azonosított szekvenciák

Lizoszómális degradáció

Szabad hatóanyag/aktív metabolitok

A HATÓANYAG KAPCSOLÁSA OXIM-KÖTÉSSEL:

OXIM-KÖTÉS:
STABILITÁS A BIOLÓGIAI MÁTRIXBAN

*Peterson, J.J., Meares, C.F. (1998) *Bioconj. Chem.*, **9**, 618–626.

Célzó molekularészletek (peptid típusú vegyületek)

I. Neurotenzin szekvenciája: (PDAC sejtek felületén nagy mennyiségű neurotenzin receptor)

E¹LYENK⁶PR⁸RPYIL¹³

Tervezett konjugátumok:

DL1: *Dau=Aoa-RRPYIL-OH*

NEUROTENZIN⁸⁻¹³

DL2: *Dau=Aoa-KPRRRPYIL-OH*

NEUROTENZIN⁶⁻¹³:

NAGYOBB AFFINITÁS?

LIZIN ELÁGAZÁS LEHETŐSÉGE

DL13: *Dau=Aoa-GFLG-KPRRRPYIL-OH*

+ SPACER

-Neurotenzin 8-13 részlet: RRPYIL
a receptor kötődésért felelős szakasz*
-Használják PDAC sejtek célzására**

DL9: *Dau=Aoa-KRRPYIL-OH*

Pro⁷ ELHAGYÁSA NAGYOBB FLEXIBILITÁS?

DL14: *Dau=Aoa-GFLG-KRRPYIL-OH*

Pro⁷ ELHAGYÁSA NAGYOBB FLEXIBILITÁS?

+SPACER

*Gilbert, J. A. et al. (1989) *Biochem. Pharm.* **38**(19), 3377-3382.

Xiaoqin, Y. et al. (2017) *Amino Acids* **49(8), 1325–1335.

BIOLÓGIAI JELLEMZÉS

In vitro citotoxicitás vizsgálat: 72h kezelési idő, 10^{-5}M koncentráció

● PANC-1 sejtvonal: xCELLigence system

● Colo-205 (vastagbél tumor):

● A2058 (melanoma):

● EBC-1 (nem kissejtes tüdő tumor):

Alamar Blue-teszt

JEL	KONJUGÁTUM	VIABILITÁS % 10^{-5}M ; 72h			
		PANC-1	Colo-205	A2058	EBC-1
DL1	<i>Dau=Aoa-RRPYIL-OH</i>	75,3 ± 9,1	50,6 ± 3,6	56,4 ± 4,6	44,1 ± 3,1
DL9	<i>Dau=Aoa-KRRPYIL-OH</i>	4,7 ± 1,8	32,4 ± 0,5	19,5 ± 0,6	62,7 ± 1,0
DL2	<i>Dau=Aoa-KPRRPYIL-OH</i>	114,8 ± 18,2	N.D.	N.D.	N.D.
DL14	<i>Dau=Aoa-GFLG-KRRPYIL-OH</i>	13,0 ± 1,5	31,3 ± 0,6	27,2 ± 2,3	37,0 ± 1,3
DL13	<i>Dau=Aoa-GFLG-KPRRPYIL-OH</i>	11,0 ± 1,7	30,4 ± 0,9	28,7 ± 2,5	36,9 ± 0,6

50% < VIABILITÁS < 80%

20% < VIABILITÁS < 50%

VIABILITÁS < 20%

II.: Plektin: PDAC sejtek felületén nagy mennyiségben kifejezett fehérje

Plektinhez specifikusan kötődő peptid szekvencia: **KTLLPTP***

Tervezett konjugátumok:

DL11: *Dau=Aoa-KTLLPTP-NH₂*   **DL8:** *Dau=Aoa-GFLG-KTLLPTP-NH₂*

JEL	KONJUGÁTUM	VIABILITÁS % 10 ⁻⁵ M; 72h			
		PANC-1	Colo-205	A2058	EBC-1
DL11	<i>Dau=Aoa-KTLLPTP-NH₂</i>	4,8 ± 1,3	31,8 ± 1,8	27,4 ± 0,9	61,2 ± 2,5
DL8	<i>Dau=Aoa-GFLG-KTLLPTP-NH₂</i>	197,9 ± 3,9	42,1 ± 1,7	60,4 ± 2,3	85,2 ± 3,3

50%<VIABILITÁS<80%

20%<VIABILITÁS<50%

VIABILITÁS<20%

III. Fág-bemutató technikával azonosított szekvenciák:

*A cisztein cseréje
szerinre*

III: CKAAKN*

DL12: *Dau=Aoa-SKAAKN-OH*

DAUNOMICIN

CÉLZÓ PEPTID

Lizin beépítése az N-terminálisra → ELÁGAZÁS
Az N-terminális lizin hatása a citotoxicitásra

DL10: *Dau=Aoa-KSKAAKN-OH*

DAUNOMICIN

K

CÉLZÓ PEPTID

Dau=Aoa-G-OH citotoxikus aktív metabolit**

DL7: *Dau=Aoa-GFLG-KSKAAKN-OH*

DAUNOMICIN

SPACER

K

CÉLZÓ PEPTID

DL5: *Dau=Aoa-GFLG-K(Dau-Aoa-)SKAAKN-OH*

DAUNOMICIN

SPACER

K

CÉLZÓ PEPTID

DAUNOMICIN

*H-K(Aoa=Dau)-OH citotoxikus
aktív metabolit** keletkezése?*

*Joyce, J. A. et al. (2003) *Cancer Cell*, **4**, 393-403

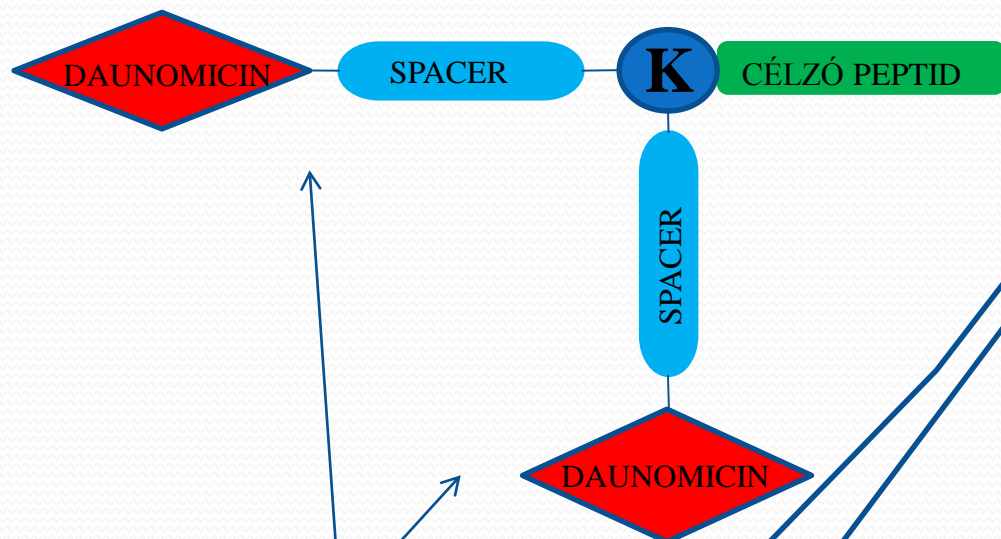
Orbán, E. et al. (2011) *Amino Acids*. **41, 469-483.0

III: CKAAKN*

A cisztein cseréje szerinre

DL6: *Dau=Aoa-GFLG-K(Dau=Aoa-GFLG)SKAAKN-OH*

DL5 HATÉKONYSÁGA

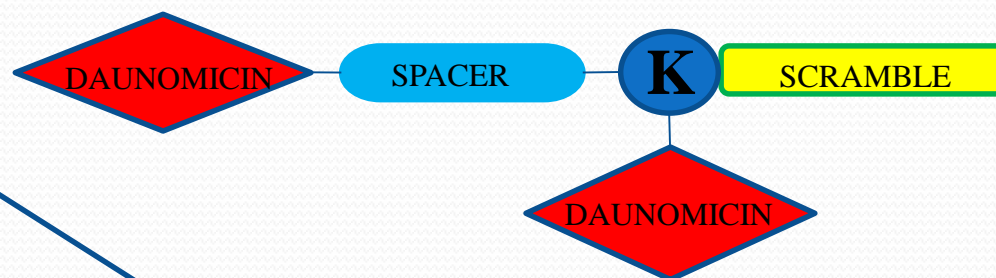
IRÁNYÍTÓ RÉSZLET HATÁSA?

A SKAAKN irányító részlet

„scramble” változata:

SAKNKA

DL40: *Dau=Aoa-GFLG-K(Dau-Aoa-)SAKNKA-OH*

***Bifunkciós, 2 spacer-Dau:
Dau=Aoa-G-OH citotoxikus
aktív metabolit** mennyisége***

BIOLÓGIAI JELLEMZÉS

JEL	KONJUGÁTUM	VIABILITÁS % 10 ⁻⁵ M; 72h			
		PANC-1	Colo-205	A2058	EBC-1
DL12	<i>Dau=Aoa-SKAAKN-OH</i>	112,5 ± 5,1	50,7 ± 1,6	61,5 ± 2,7	77,8 ± 1,0
DL10	<i>Dau=Aoa-KSKAAKN-OH</i>	154,2 ± 7,1	51,0 ± 2,5	63,5 ± 4,6	90,2 ± 3,0
DL7	<i>Dau=Aoa-GFLG-KSKAAKN-OH</i>	105,1 ± 1,9	59,3 ± 3,6	79,4 ± 17,6	76,2 ± 13,7
DL5	<i>Dau=Aoa-GFLG-K(Dau=Aoa-)SKAAKN-OH</i>	0,1 ± 0,089	19,8 ± 0,5	29,8 ± 4,5	32,2 ± 4,2
DL6	<i>Dau=Aoa-GFLG-K(Dau=Aoa-GFLG)SKAAKN-OH</i>	31,3 ± 1,8	45,8 ± 2,6	61,9 ± 11,6	57,6 ± 11,1
DL40	<i>Dau=Aoa-GFLG-K(Dau=Aoa)SAKNKA-OH</i> /SCRAMBLE/	128,9 ± 7,6	29,7 ± 2,2	69,1 ± 7,7	42,8 ± 3,4

50% < VIABILITÁS < 80%

20% < VIABILITÁS < 50%

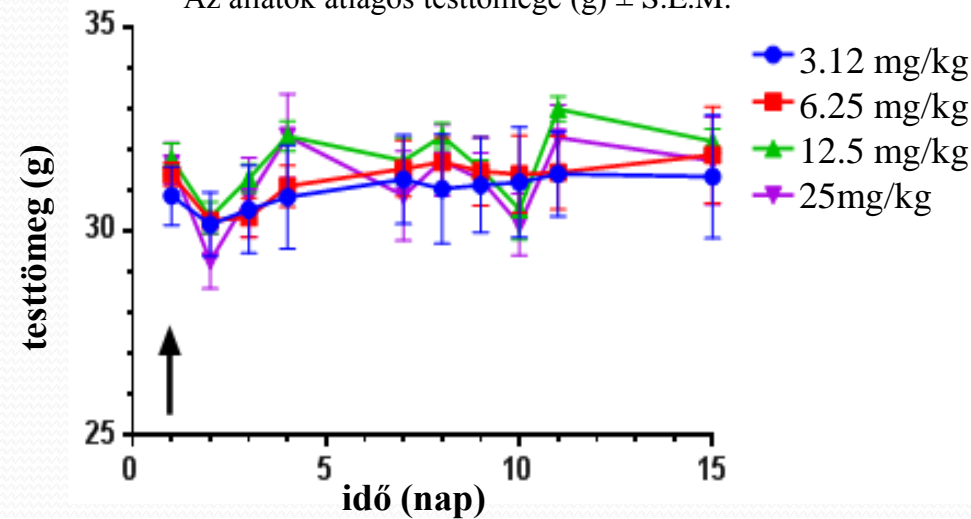
VIABILITÁS < 20%

DL5: *In vivo* vizsgálatok

BALB/c hím egerek (29-32g)

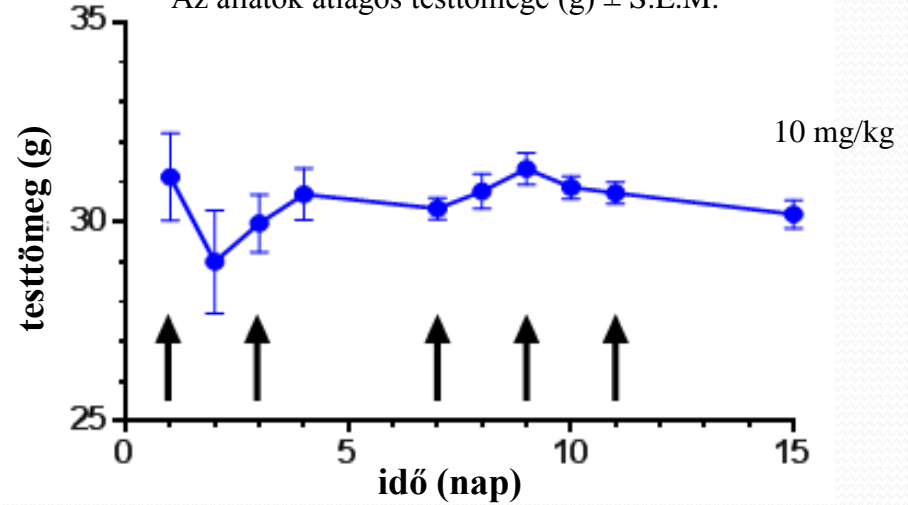
Akut toxicitás (DL5)

Az állatok átlagos testtömege (g) ± S.E.M.

Krónikus toxicitás (DL5)

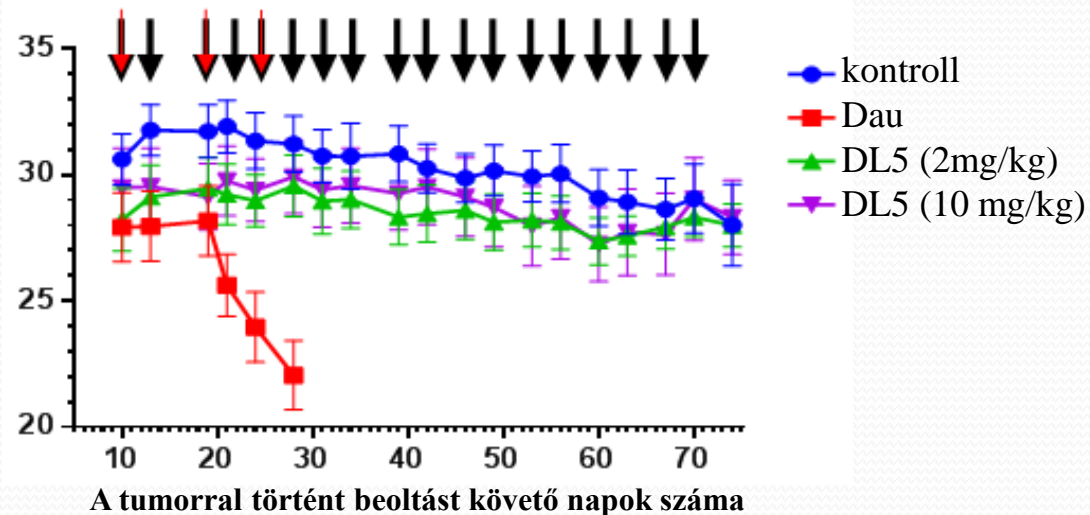
Az állatok átlagos testtömege (g) ± S.E.M.

A DL5 konjugátum hatása az állatok testtömegére szubkután PANC-1 humán Hasnyálmirigy rák modell esetén

A konjugátum sem az egészséges, sem a tumort hordozó állatok szignifikáns testtömeg csökkenését nem okozza, így
NEM TEKINTENDŐ TOXIKUS HATÁSÚNAK

Az állatok átlagos testtömege (g) ± S.E.M.

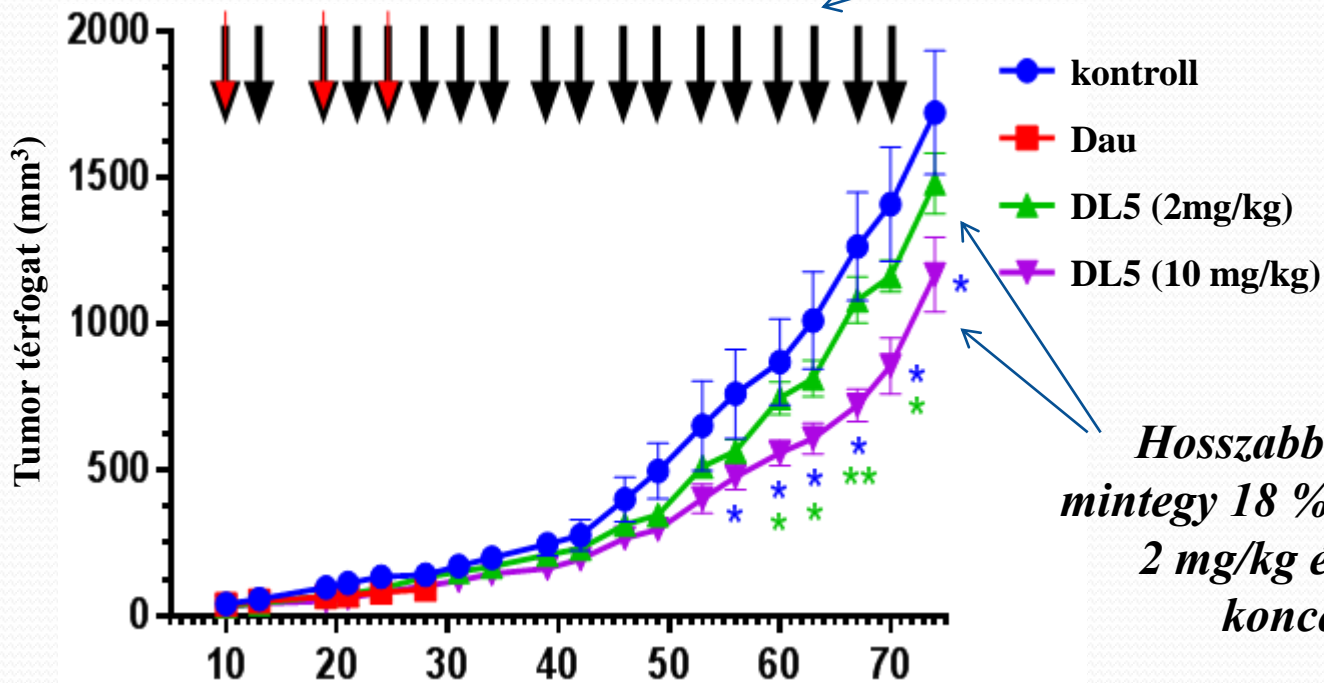
A bőr alá ültetett tumor méretének időbeli változása

SCID hím egerek (22-34g)

A DL5 konjugátum hatása a tumor térfogatra szubkután PANC-1 human hasnyálmirigy rák modell esetén

Átlagos tumor térfogat (mm^3) $\pm$ S.E.M.

A kezelések időpontjai: 10., 13., 19., 21., 24., 28., 31., 34., 39., 42., 46., 49., 53., 56., 60., 63., 67., 70. napokon

A tumorral történt beoltást követő napok száma

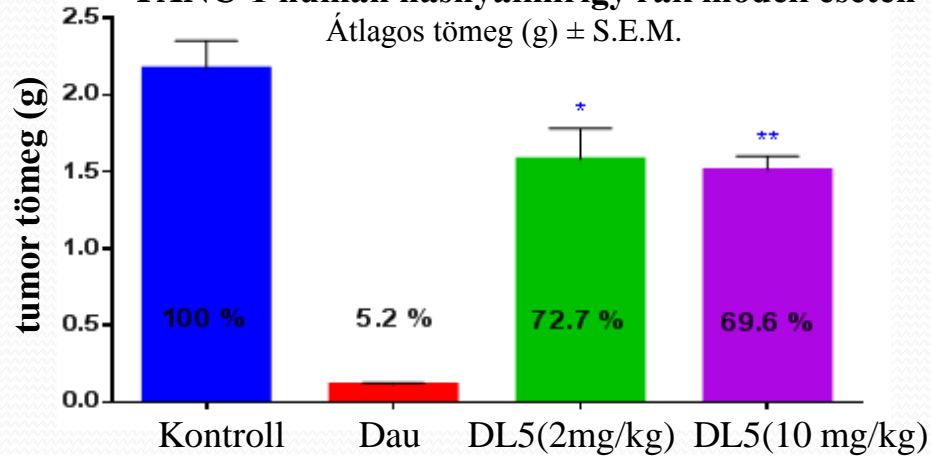
Szignifikancia: * $P \leq 0.05$; ** $P \leq 0.01$.

Hosszabb kezelési idő elteltével mintegy 18 % különbség mutatkozik a 2 mg/kg és a 10 mg/kg kezelési koncentráció esetében.

SCID hím egerek (22-34g)

A DL5 konjugátum antitumor hatása szubkután PANC-1 humán hasnyálmirigy rák modell esetén

Átlagos tömeg (g) ± S.E.M.

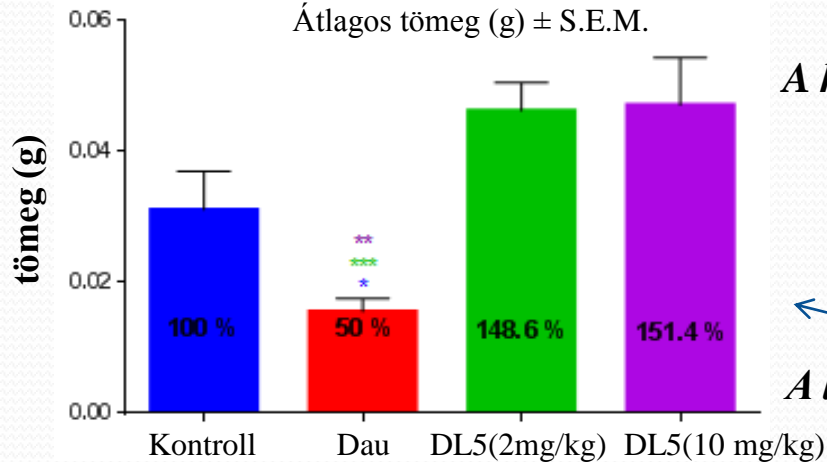

A daunomicinre vonatkozó adatok a 28., míg a DL5 konjugátumra vonatkozó eredmények a 76. napon végzett terminálás során kerültek megállapításra.

A két kezelési koncentráció eredményei közel azonosak.

A DL5 konjugátum hatása a lép tömegére szubkután PANC-1 humán hasnyálmirigy rák modell esetén

Átlagos tömeg (g) ± S.E.M.

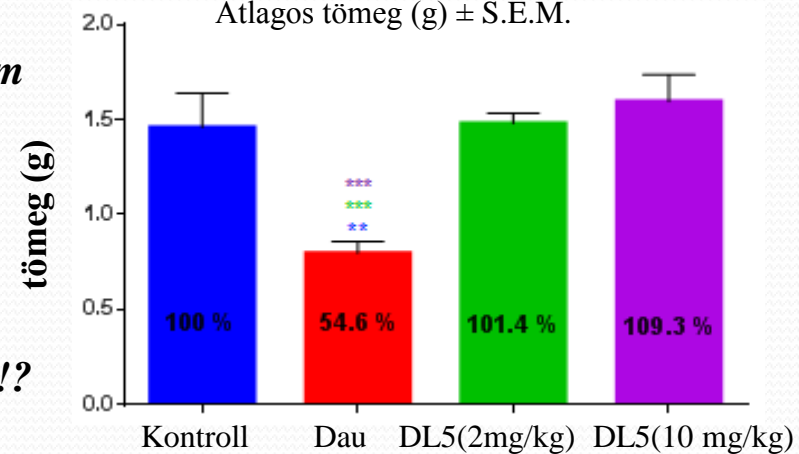

A konjugátum nem toxikus a májra nézve.

A lép tömege nőtt!?

A DL5 konjugátum hatása a máj tömegére szubkután PANC-1 humán hasnyálmirigy rák modell esetén

Átlagos tömeg (g) ± S.E.M.

Szignifikancia: * $P \leq 0.05$; ** $P \leq 0.01$; *** $P \leq 0.001$

ÖSSZEFOGLALÁS

- PDAC sejtek célzott elpusztítására alkalmas peptid-daunomicin konjugátumok
Tervezése és előállítása sejtfelszíni receptorok, fehérjék célzása útján.

- Irányító peptid-részletek:

neurotenzin alapú

plektint célzó

fág-bemutató módszerrel azonosított

- Szerkezet optimalizálása citotoxicitás növelése

- 5 Hatékony citotoxikumként viselkedő konjugátum azonosítása:

DL 9

DL13

DL14

DL11

DL5

- DL5: Leghatékonyabb konjugátum:

In vitro: 0.1 viabilitás%

In vivo:

Alacsony toxicitás

Hozzávetőleg 30%-os tumor növekedés-gátlás

TÁMOGATÓK

NVKP_16-1-2016-0036

K 104045, K 119552

VEKOP-2.3.3-15-2017-00020

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!